

Köy Derneğince Mezarlık İçin Kamulaştırma Yapılması

Bu karar; köy derneğince köylünün yapacağı zorunlu işler haline getirilen mezarlık için köy ihtiyar kurulunca kamulaştırma kararı verilmesinde ve Kaymakamca onanmasındayasalara aykırılık olup olmadığı hususuna ilişkindir.

T.C.

DANIŞTAY

6. Daire

Esas: 1976/5056

Karar: 1979/1004

Tarih: 06.03.1979

ÖZET: Köy derneğince köylünün yapacağı zorunlu işler haline getirilen mezarlık için köy ihtiyar kurulunca kamulaştırma kararı verilmesinde ve Kaymakamca onanmasında, ayrıca bu iş için Mezarlıklar Tüzüğünde ön görülen 500 metre mesafesine uyulmamasında yasalara aykırılık görülmemiştir.

(1593 sayılı UHK. m. 213) (442 sayılı Köy K. m. 12, 14)

KARAR METNİ:

Davacılar :

Vekilleri : Av.....

Davalı : Köyü Muhtarlığı

Vekili : Av. R.A.

Davanın Özeti: Davacılara ilişkin 22/4 pafta, 130 parsel s. taşınmazın mezarlık yapılması amacıyla kısmen kamulaştırılmasına ait 27.4.1976 günlü, 35 s. ihtiyar kurulu kararının; mezarlık tesisi köylünün yapacağı ihtiyari işlerden olup bunun mecburi işler arasına alınması için köy derneğinin kararı ve Kaymakamın onayı alınması gerekirken bu yönetime uyulmadan kamulaştırma yapıldığı, Umumi Hıfzıssıhha Yasasının 213. maddesindeki usule uyulmadığı, mezarlığın köy yerleşik alanından en az 500 metre uzakta olması gerekirken bu mesafe kuralının da göz önüne alınmadığı, bu yerden esen rüzgârın köyü etkisi altına alacağı, köy mezarlık ihtiyacını karşılayacak yer bulunmasına karşın bu yerin kamulaştırılmasının yerinde olmadığı Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığından izin alınmadığı, İmar Yasasının Ek: 7 ve 8. maddelerine ait yönetmelik kurallarına aykırılığı bulunduğu, mezarlık olarak bırakılacağına göre üzerine hiçbir tesis yapmaya gerek duyulmayacağından geri isteme haklarına da engel olunmak istendiği öne sürülerek iptali istenmiştir.

Savunmanın Özeti: Bu iş için köy derneği kararının bulunduğu, mezarlık yerinin uygunluğu konusunda doktordan rapor alındığı, köyün hiç mezarlığının bulunmadığı ve ölülerini komşu köyün mezarlığına gömdükleri, 1757 s. Kanunun Anayasa Mahkemesince iptal edildiği öne sürülerek davanın reddi istenmiştir.

Raportör M.B.'nin Düşüncesi: Davalı köy derneği kararı ile mezarlık tesisini köylünün yapacağı zorunlu işler arasında alınmasından sonra, doktor raporu ile mezarlık tesisine elverişli olduğu belirtilen yerin bu amaçla ve köy ihtiyar kurulu kararı, Kaymakamın onayı ile kamulaştırılmasına karar verildiği dosyanın incelenmesinden anlaşılmakla bu işlemde yasalara aykırı bir yön görülmemiştir.

Davanın reddi gerektiği düşünülmüştür.

Kanun Sözcüsü K.E.'nin Düşüncesi: Davacılar gayrimenkulünün istimlâki hakkında gök meydanı köyü ihtiyar kurulunca verilen 27.4.1976 tarih ve 35 s. kararla yapılan işlemlerin iptal edilmesine karar verilmesini istemektedirler.

6830 s. İstimlâk Yasasının 1. maddesine göre amme hükmü şahısları ile müesseseleri umumi menfaatler için lüzumlu işlere tahsis edilmek üzere özel kişilere ilişkin gayrimenkulleri istimlâk edebilirler.

Kanunun bu hükmü karşısında 442 s. Köy Yasasının 14. maddesine göre köye mezarlık

yapmak köy ihtiyar kuruluna verilmiş bir görev olduğundan, ayrı bir mezarlığı bulunmayan köyüne mezarlık yapmak maksadıyla sıhhi yönden de bir sakıncası olmadığı anlaşılan davacıya ilişkin gayrimenkulün 9600 m² lik kısmının, davalı köy ihtiyar kurulunca istimplaki hakkında verilen karar ve yapılan işlemlerde mevzuata aykırılık görülmemiştir.

Bu sebeple davanın reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince duruşma için belirli edilen günde davacılar Avukatı ile davalı köy muhtarlığı avukatı 'in geldikleri görülmekle Yasa Sözcüsünün katılmasıyla duruşma yapılarak tarafların iddia ve savunmaları dinlendikten, Yasa Sözcüsünün düşüncesi alındıktan sonra dava dosyası da incelenerek gereği düşünüldü:

Dava, davacılara ilişkin tapunun cilt: 292, Sayfa: 130 da kayıtlı taşınmazın köy mezarlığı yapmak amacıyla kısmen kamulaştırılmasına ait köy ihtiyar kurulu kararının davanın özeti bölümünde belirtilen sebeplerle iptali isteğiyle açılmıştır.

Kamu tüzel kişileri ve kamu kurumları yasalar gereğince yapmakla yükümlü oldukları hizmetleri için özel kişilerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz malların tamamını veya bir bölümünü kamulaştırmaya ya da bunlar üzerinde idare irtifakları kurmaya 6830 s. Kanun kurallarına göre yetkilidirler.

442 s. Köy Yasasının 14. maddesinin 4. bendinde; köy mezarlığının köyden ve caddeden uzak bir yerde, suların geldiği tarafa değil, akıp gittiği tarafta olmasına çalışmak, yapılması köylünün isteğine bağlı işlerden sayılmış olmakla beraber anılan yasanın 12. maddesinde, köylünün isteğine bağlı işlerin köy derneğinin yarısından çoğunun kararı, Vali veya Kaymakamın onayı ile mecburi işler arasında alınacağı kurala bağlanmıştır.

Olayda, davalı köy derneğince mezarlık tesisi işi köyün mecburi işleri arasına alınmış; ondan sonra köy ihtiyar kurulu kararı ile davacıların taşınmazları mezarlık tesisi amacıyla kamulaştırılmış ve kamulaştırma kararı Kaymakam tarafından onaylanmış bulunmaktadır. Kamulaştırma işleminden önce bu yerin mezarlık olma bakımından uygun olduğu ve Umumi Hıfzıssıhha Yasasının 213. maddesi uyarınca ilçe Kaymakam ve hükümet tabibinin mütalaası alınarak tayin olduğu dosyanın incelenmesinde anlaşılmaktadır.

Davacıların, mezarlıkların şehir ve kasabalardan en az 500 metre uzakta olması gerektiği yolundaki savı, bu kuralı içeren Mezarlıklar Nizamnamesi yalnızca şehir ve kasabalarla

ilgili olup köyleri kapsamına almadığından, yerinde görülmemiştir.

Toprak ve Tarım Reformu Kanunu, Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş olduğundan kumalaştırmadan önce bu kanun kurallarına uyulmadığına ait davacılar savının da kabulü mümkün değildir.

İmar Yasasının ek 7. ve 8. maddelerine ait yönetmelik kurallarına aykırılık bulunduğu hususundaki davacılar savı da yeterli belgelerle kanıtlanmadığından, kabule değer bulunmamıştır.

Belirtilen sebeplerle davanın reddine, yargılama giderlerinin davacılar üzerinde bırakılmasına, 1200.- TL. avukatlık ücretinin davacılardan alınarak davalıya verilmesine,

6.3.1979 tarihinde **oybirliğiyle** karar verildi.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA